

*Tarih Vakfı ve ANAMED Kütüphanesi ortaklığında düzenlenen
Kütüphane Konuşmaları'nın Nisan ayındaki konukları
Foti Benlisoy ve Doğan Çetinkaya...*

Efsane ile Gerçek Arasında 1917 Devrimi

Şubat ve Ekim'yle 1917 Devrimi bir dizi galat-ı meşhurun, yani yaygın yanlış anlaşılmanın kurbanı olagelmıştır. Şüphesiz bunlardan en masumu takvimle ilgili olandır. Kışlık Saray'ın ele geçirilişi, o dönemde kullanılan Jülyen takvimi Ekim ayını gösterse de bugün kullanılan Gregoryen takvime göre 6 Kasım'ı 7'sine bağlayan gece vuku bulmuştur. Diğer "yaygın yanlışlar" elbette bu kadar basit ve masum değildir. Kökleri Soğuk Savaş devri antikomünizmine dayanan, "duvarın" yıkılışının ardından geçen son yirmi küsur yıldaysa iyice yaygınlaşan argümanlar bunlar. Bu argümanlar, ya da tarihçi Moshe Lewin'in deyimiyle "çeşitli yayın ortamlarında aşikâr hakikatler olarak sergilenen bir dizi metodolojik hata", başka "bilgi alanlarında görülmeyen son derece katı bir kamusal söylem" oluşturur. Söz konusu "kamusal söylem" asla masum ya da tesadüfi değildir. Devrimin hafızasının tasfiyesine yönelik bu söylem, 1990'lardan itibaren neredeyse bütünüyle bir yeni restorasyon söylemi haline gelmiş bir (Enzo Traverso'nun deyimiyle) "karşı-efsane"dir. Bu karşı-efsane, komünizmi, 20. yüzyıl tarihinin tamamına yayılan totaliter bir görüngü olarak tanıtır. Buna göre, bir fanatikler çetesi tarafından kurulmuş olan komünizm bir şiddet taşkınlığında sürüp gitmiş ve tarihin "doğal" akışını akamete uğratmış bir aşırılıktan ibarettir. Peki 1917, profesyonel konspiratörlerden mürekkep bir dar ve aşırı merkezîyetçi örgütün darbesinden mi ibarettir gerçekten? 1917'yi, 20. yüzyılın bu belki de bu en demokratik hadisesini "totalitarizm" etiketiyle arşive tıkmak mümkün müdür? 2 Nisan günü Barış Alp Özden'in moderatörlüğünde tüm bunları tartışıyoruz...

Foti Benlisoy, 1976'da İstanbul'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Yüksek lisans ve doktora çalışmalarını Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü'nde yürüttü. İstos Yayınevi'nin kurucularından biridir. Gelecek 1917 Tarih, Kültür Devrim (2018-Y. Doğan Çetinkaya ile birlikte), Türk Milliyetçiliğinde Katedilmemiş Bir Yol: 'Hıristiyan Türkler' ve Papa Eftim (2016-Stefo Benlisoy ile birlikte), Kahramanlar, Kurbanlar, Direnişçiler; Trakya ve Anadolu'daki Yunan Ordusunda Propaganda, Grev ve İsyân (2014), Gezi Direnişi. Türkiye'nin Enteresan Başlangıcı (2013), 21. Yüzyılın İlk Devrimci Dalgası; Fransa ve Yunanistan'dan Arap İsyanı, The Occupy Hareketleri ve Kürt Baharına (2012), isimli kitapları bulunmaktadır.

Y. Doğan Çetinkaya, 1975'te İstanbul'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden mezun oldu. İlk yüksek lisansını Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü, ikinci yüksek lisans derecesini Budapeşte'de Central European University, doktora derecesini de Hollanda'nın Leiden Üniversitesi'nden aldı. Halen İ.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde öğretim üyesidir. 1908 Osmanlı Boykotu: Bir Toplumsal Hareketin Analizi (2004), The Young Turks and the Boycott Movement: Nationalism, Protest and the Working Classes in the Formation of Modern Turkey (2014), Osmanlı'yı Müslümanlaştırmak: Kitle Siyaseti, Toplumsal Sınıflar, Boykotlar ve Milli İktisat (1909-1914) (2015), Gelecek 1917: Tarih, Devrim, Kültür (2018-Foti Benlisoy ile birlikte) adlı kitapları ve çeşitli derlemeleri yayımlandı. Türkiye'nin toplumsal ve siyasal tarihi, toplumsal hareketler, Türk milliyetçiliği, Türkiye sol düşüncesi, Türkiye futbol tarihi ve sınıf hareketi üzerine yazdığı yazılar çeşitli yabancı/yerli dergi ve kitaplarda yayımlandı.

Tarih: 5 Mart 2019, Salı, 18:00

Mekân: İstiklal Cad. No 181

Beyoğlu Merkez Han, ANAMED Kütüphanesi (2.kat)